

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Svmmarivm.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

existentibus diuersis doctorum virorum opinionibus, ait Francus cit. loco, ex c. vt debitus § 9. de appellat. Idque in eundem finem allegat Ioan. Andr. in fine huius c.

5 TERTIA. Num in postulatione necessario obseruanda sit forma cap. quia propter 42. de elect. vt videl. præmittatur scrutinium, & alia requisita ad electionem canonicam; An verò sufficiat concordia postulantium, & publicatio postulati, saltem coram populo? Priorem quæstionis partem tenet Abb. in cit. c. quia propter, n. 9. q. 2. post Innoc. in c. in causis n. 1. de elect. Ratio dari potest: Quia electio & postulatio in iure æquiparantur, prout docui supra in cap. 1. hoc tit. not. 6. Posterioriorem verò partem amplexus est Cardin. Hostiens. in summa huius tit. §. Verum quod in postulatione, Fracus hic n. 3. Syl. ver. postulatio, quæst. 2. cum quibus dicendum; Licet tutius sit, propter prioris sententiæ probabilitatem, vt forma scrutinij, &c. obseruetur, tamen necessarium id non videri: Quod eo etiam argumento colligit Syluester: quia si in postulatione non minus, quàm

in electione, opus esset formare decretum, & alia agere, tunc postulantes resilire non possent à postulatione, antequam ea Superiori præsentata est, sicuti nec eligentes ab electione: Id tamen falsum esse, dixi in c. bonæ 4. hoc tit. not. 4. Ad rationem pro priore sententia allatam responderi debet: Electionem & postulationem non censerè æquiparatas in ijs, quæ ad essentialia earum discrimen pertinent, vel inde oriuntur: Tale autem hic cernere licet: siquidem per electionem legitimè factam ius electo, post eius consensum, acquisitum est; ita vt Superior ipsi confirmationem impartiri teneatur; Non item per postulationem, prout ex communi docui in c. 3. & c. vlt. hoc tit. in antiq. Ex quo sequi videtur, quòd, cum electio maioris efficacitæ sit, seu maioris potestatis actus, maior etiam ad eam solemnitatis forma requiratur: quemadmodum & ad testamentum, tanquam perfectius quid, maior solemnitas in iure requiritur, quàm ad codicillum, aliàmue vltimam voluntatem.

TITVLVS VI. DE ELECTIONE, ET ELECTI POTESTATE.

SUMMARIVM.

1. Electio tribus modis accipitur.
2. Propriè accepta est persona idonea ad ecclesie vacantis pastorem dignitatem canonica vocatio.
3. Electio ita accepta in quo differat à præsentatione.
4. In quo à collatione sine prouisione libera beneficij.
5. In quo à nominatione.

Post Prælatorum postulationem agitur hic de altero, eoque ordinario modo assumendi personas idoneas ad ecclesiasticam Prælaturam, videl. de electione. Electio cano-

nica, siue ecclesiastica tribus modis accipi solet: I. Latissimè, pro quacunque vocatione aut institutione clerici ad ecclesiasticum beneficium: quomodo legimus in c. cum ecclesia § 1. hoc tit. collationem canonicatus electionem appellari; cum potius creatio canonici vocanda sit. Sed & pro præsentatione clerici ad beneficium nomen electionis vsurpatum reperitur in c. querelam 24. hoc tit. & c. nosse 12. & seqq. d. 63. quibus in locis ius eligendi, id est, nominandi, postulandi, aut præsentandi populo tribuitur.

II. Lata acceptione beneficium electiuum appellatur omne illud, ad quod alicui ius tribuitur per suffragia, & subsequentem alterius confirmationem, iuxta c. dudum 22. hoc tit.

F f 2

vbi

vbi id annotauit Ioan. Andr. num. 35. Imola n. 4. Quomodo in quibusdam ecclesiis, etiam Cathedralibus, dignitas, v.g. Decanatus, aut Præpositura, electiua est, & confirmatio ad Episcopum spectat.

2 III. Secundum strictam & propriam significationem, definiri solet electio, *Persona idonea ad ecclesiam vacantis pastoralem dignitatem canonica vocatio*, apud Goffr. & Hostiens. tit. de elect. Atq; hæc pastoralis dignitas alio nomine *prælatūra* vocatur, in qua aliquis instituitur, vbi sit Caput Collegij ecclesiastici, ac veluti sponsus ecclesiæ seu secularis seu regularis.

3 Electio ita accepta à præsentatione variis modis distinguitur: Primò, ius præsentandi, seu ius patronatus, quod itidem spirituale est, ex gratuita Ecclesiæ concessione, ad laicos etiam pertinet, qui patroni sunt, id est, fundatores, constructores, aut dotatores ecclesiarum, aut beneficiorum, cap. piæ montis 26. causa 16. quæst. 7. & in Trident. Sess. 14. cap. 12. de reform. At verò ius eligendi laicis Ecclesia concedere non solet, prout infra dicitur, hoc tit. Secundò, per electionem publicatam acquiritur ius electo, saltem remotè: quia eius consensus requirendus est: quem si præstiterit, verò ius aliquod habet, ita vt confirmationem, si idoneus sit, postulare possit. Non ita euenit in præsentatione: Nam si patronus laicus aliquem collatori ordinario præsentauit, non prohibetur alterum quoque præsentare, cap. cum autem 24. de iure patr. Eritque in arbitrio collatoris, quem eorum instituere malit. Tamen verò in ecclesiastico patronatu talis optio collatori seu institutori non datur: sed qui primò præsentatur, institui debeat, cit. cap. cum autem, tamen adhuc differentia est inter præsentationem hanc & electionem: Nam si Capitulum v. g. ius præsentandi habeat, & capitulariter consentiat in præsentationem Titij, re integra, seu præsentatione nondum facta Superiori, siue Collatori, resilire poterit, & alium præsentare: At verò electionis scrutinium, posteaquam in Capitulo pu-

blicatum fuit, reuocari amplius non potest, cap. publicato 58. hoc tit. Tertio, Electio intimanda est electo, priusquam ea ad Superiorem deferatur; vt vid. appareat, num consentire velit, necne, cap. quam sit 6. hoc titulo in 6: Ad præsentationem autem, quippe quæ per se ac directè ad collatorem seu institutorem dirigitur, nihil interest, vtrum præsentatus antè consenserit, necne: cum per consensum ipsius, saltem præsentatione Collatori nondum facta, nullum eius acquisitum fuerit, prout paulò antè dictum in 2. discrimine.

A libera beneficij collatione, seu prouisione distinguitur electio; quòd per hanc non acquiritur ius in re & quasi dominium beneficij; sed tantum ius ad rem, posteaquam electio acceptata est ab electo, prout ex communi notauit Anton. de Butrio cap. in nostra num. 25. 26. de rescript. At verò per collationem, seu prouisionem acquiritur quasi dominium, & ius reale in beneficio, v. g. episcopatu; si à Pontifice propter reservationem iuxta Extrauag. ad Regimen, de præbend. aut propter deuolutionem iuxta cap. quamquam 18. hoc tit. in 6. alicui liberè collatus fuerit: Etsi fortè possessio nondum acquisita, prout constat ex c. si tibi absenti, 17. de præb. in 6.

Hinc existit I. Si electus ante confirmationem moriatur, quòd Prælatūra vacare censetur per mortem non huius electi, sed prioris Prælati, prout ex communi tradit Ioann. Selua de benef. p. 3. q. 1. n. 6. Sin autem prouisus in beneficio, ante possessionem acquisitam, è viuis excedat, beneficium vacare censetur per mortem eius; quandoquidem beneficium, quo tempore ipsi collatum, ab eoque acceptatum fuit, de iure vacare desinat, consequenter per mortem eius de nouo vacat, prout tradit Gl. recepta Clement. 1. ver. collato, Vt lite pendente &c. Selua cit. q. 1. n. 13.

Existit II. Quòd electus ante acceptam confirmationem in beneficio, aut Prælatūra, liberè, seu non requisito Superioris consensu, renunciare possit, argum. c. ad audientiam

31. de rescript. & tradit Gl. communiter recepta in c. si electio 26. hoc tit. in 6. Gl. in c. 2. ver. renunciauit, de in integr. restit. Selua cit. q. 1. n. 7. Sin autem beneficiarius, praefertim ecclesiae Praelatus, ius habeat in beneficio per confirmationem, aut quamcunque institutionem, renunciare valide non potest, nisi in manu Superioris, aut ordinarij collatoris, iuxta c. admonet 4. de. renunc. & c. non oportet 19. c. si qui vero 27. causa 17. q. 1.

Existit III. Quod electus, ante acceptam confirmationem, beneficium aut praelaturam administrare non possit, iuxta c. qualiter 17. hoc tit. c. auaritia 5. eod. in 6. Post confirmationem autem, aliamue collationem, seu verbalem institutionem, non tantum administrare beneficium potest beneficiarius, sed etiam eius possessionem propria auctoritate, dummodo de facto vacet, capere; nisi consuetudo ecclesiae vigeat, vt per personas ad id deputatas in possessionem introducat, sius installatur, vt dicitur in c. ad haec 7. de offic. Archidiaconi.

Denique a nominatione differt electio, quod per hanc, postquam acceptata est, acquiritur ius electo, vt supra dixi, & constat ex c. cum inter 21. hoc tit. Non ita vero per nominationem, iuxta c. quod sicut 28. hoc tit. Est autem nominatio duplex: Vna, quae fit ante electionis scrutinium; si vnus, vel plures in Capitulo proponantur, tanquam viri boni, & idonei ad Praelaturam. Quae tamen nominatione non obstante, Capitulares alium eligere possunt, cit. c. quod sicut 24. hoc tit. Altera nominatio praesentationi similis est, si duo vel tres Superiori seu collatori proponantur, ex quibus vnum eligere aut admittere debeat. Cuiusmodi nominationis consuetudo in cit. c. quod sicut reprobatur, si fiat erga laicum; quippe qui iuris electionis incapax est. Quod intelligitur proprio. Verum ex Summi Pontificis commissione & privilegio speciali, nihil obstat tale ius Principi laico competere. Sic enim v. g. in regno Granatensi duo Regi nominantur, quorum vnum ipse eligit, & admittit ad Praelaturam, teste Couarr. in 4. secret. p. 2. cap. 3. §. 5. n. 9. In Gallia autem

Rex, ex Apostolicae Sedis concessione ius habet viros idoneos nominandi ad ecclesias Cathedrales, & plerasque Praelaturas, per concordata inter Leonem I. & Franciscum I. apud Tamburin. tom. 1. q. 7.

CAPITVLVM I.

Nullus.

PARAPHRASIS.

In ecclesia, seu Congregatione ecclesiastica Praelatus per congregatorum seu Capitularium electionem praefici debet. Sin vero aliter quis ecclesiam assecutus sit, tanquam qui per cupiditatem, & contra canonicam regulam disciplinam ingressus, remouendus est.

SUMMARIVM.

1. Ad cuiuscunque Congregationis ecclesiasticae & secularis constitutionem requiruntur minimum tres persone.
2. Una ex his si moriatur, aut inde abeat, manet adhuc Collegium, sed quodammodo imperfectum. Uno solo remanente, non manet Collegium actu; iura tamen collegialia in ipso solo persistunt donec alij accesserint.
3. Non potest quidem hic vnus seipsum eligere in Praelatum; potest tamen nominare aliam idoneam personam in Praelatum. Consultius tamen faciet, si in alios compromittat, vel etiam in vnum v. g. Episcopum, cui Collegium subiectum est.
4. Ad populum constituendum requiruntur persona minimum decem; iura tamen populi, seu eius Uniuersitatis etiam in vno conseruantur.
5. Si omnes à Collegio seu Uniuersitate mortui sint, ius eligendi & similia iura ac privilegia corporalia exstinguuntur; non item realia, quae per se directo loco sine rei competunt, haec enim conseruantur etiam in solo, si adificium dirutum sit.

E f 3 6. Ad